

Minulost školy a školství v obci Vrbici.

V naší obci byla první budova školy postavena už koncem 18. stol. Stávala v místech, kde je nyní školní budova a s určitostí se ví, že zde vydržela až do roku 1833. Jako zajímavost lze uvést, že ve školním sklepe bývalo obecní vězení. Škola byla v téže roce pro špatný technický stav zbourána. Problém způsobily silné podzemní mokřiny v tehdejších zvlášť vlhkém roce. Ve stejném roce koupila radnice čtvrtlán č. 93 za 1563 zlatých, který byl přestavěn na školu. Starý záznam se zmiňuje, že budova měla i věžičku se zvonem, dodnes známým umíráčkem z roku 1698.

Obec Vrbice rostla co do počtu obyvatel, protože roku 1872 měla 190 domů a 879 obyvatel. Škola pro děti přestala stačit. Za starostování V. Hubáčka bylo roku 1871 rozhodnuto, že obec vystaví novou školu. Stalo se tak roce 1872. Škola byla výstavná, jednopatrová, v přízemí měl být nadučitel Václav Šmahel, který učil na Vrbici v letech 1863-1898. Stála na místě dnešní horní části školy a postavil ji stavitel Václav Paterna z Kyjova za 10 305 zl. V roce 1903 se začaly projevovat na technickém stavu budovy špatné vlivy podzemní vlhkosti, podobně jako v roce 1833. Roku 1906 dostala obec nařízeno strhnout horní část školy i s přílehlou zvonici. Začal velký problém, kde učit děti, protože obec měla už takřka 1200 obyvatel (školní rok 1902-1903, 1. třída měla 73 žáků, 2. třída 61 žáků, 3. třída 108 žáků). Obecní úřad rozhodl, že postaví novou čtyřtřídní školu. Stavbu provedl během roku 1908 stavitel Josef Polášek z Kyjova za 46 000 korun. Stará spodní část původní patrové školy byla celá přestavěná na školní byt. Postupem doby přestávaly prostory školy z roku 1908 stačit, protože počty narozených dětí byly i přes tíživou hospodářskou situaci v tehdejší době dost vysoké (v roce 1925 67 dětí, nejslabší ročník narozený v roce 1926 čítal 46 dětí). V roce 1936 se obec po jednání s úřady rozhodla přistavit ke škole z roku 1908 další dvě třídy, školní kabinet, kuchyň a dílnu. Přístavba byla roku 1936 provedena na místě, kde stával školní byt, hned vedle staré radnice.

V nově přestavěné škole učili v roce 1936 tyto učitelé:

řídící učitel: Jar. Franc ze Šakvic
definitivní učitel: Miloš Šoly z Poličky
definitivní učitelka: Růžena Holomková (později Procházková) z Litomyšle
čekatelka učitelka: Milada Laubová
výpomocný učitel: Antonín Procházka z Kobyli
výpomocný učitel: Josef Havlát z Čejkovic
výpomocný učitel: Josef Papež ze Šakvic
výpomocná učitelka: Josefa Sekaninová ze Žatčan
náboženství: P. František Drábek

Toto stručné pojednání bych chtěl ukončit slovy radního Tomáše Ostřížka z roku 1876:

„Abychom pravého vzdělání nabýti mohli, které jen ze čtení užitečných knih a časopisů nabýti lze, musíme se chopiti více čtení dobrého. Protož přemýšleje tak o svízelných našich předků myslím, že máme a můžeme více času obětovati ku svému a dítek svých vzdělání nežli naši předkové“.

František Janošek

